

Karshult

Ur Åsbo sockens hävder 4, berättat av Oskar i Äng:

Karshult (norr om Dalen).

Byggningen revs omkring 1877. Storskog har sopat igen alla spår efter det torpet.

Det byggdes av stenhuggare Dalström. Söder om stentrappan ned emot Ingekärr ligger en 4-5 st kvarnstenar, som är huggna av Dalström. "Pälsablöta" kallades en bäck, som gick igenom Ingekärr. Den kallades så, därför att det hände, att oxarna gick ner sig vid vinterkörning där. Kärrret norr om Ingekärr kallades Stenhuggarkärr efter Dalström. Alla dessa "geografiska" namn är väl dömda att hamna i glömskans hav. Men det känns på sätt och vis roligt att rädda dem åt Er.

En Sven Persson har också bott i Karshult. Hans hustru, f Kastor, hade tjänat hos prosten Borre. Sven var dräng i Juthemmet. Sven och hans hustru hade många barn: Pontus, som byggde Elghult, Gustaf (banmästare), Anton (smed i Dalarö i Stockholms skärgård), Karl (lokomotivförare).

En levnadshistoria

Jonas Kastor föddes 29/4 1776 i Malexander.

Han gifte sig första gången 1798 i Malexander med Kerstin Eriksdotter från Norra Vi. De var då dräng och piga i Mellansjö och där föddes sonen Nils, 1799.

Sedan flyttade familjen till Ekeby. Jonas blev livgrenadjär vid Fjättmunna. Han hette då Karsk. År 1802 var det dags för barn nummer två, dottern Katharina.

Den 29/6 1807 födde hustrun sonen Henrik. Fadern var drängen Anders Hoffstedt på Lindstorps ägor i Ekeby socken.

Makarna skiljdes 1810 och Jonas flyttade med sina två barn till Rytartorpet nr 56 på Bötinge ägor i Åsbo socken. Han tog då namnet Kastor.

År 1811 gifte Jonas om sig med Ingrid Jönsdotter, född 1782 i Malexander. Den 6/12 1812 fick makarna sin första son, Anders Fredrik.

Sedan blev Jonas soldat vid Hultekil och bodde då i Ryttaortorpet nr 55 där Ingrid födde barnen Maja Sina 1818, Anna Greta 1820 och Gustaf 1823. I husförhållsboken har prästen skrivit att Ingrid Jönsdotter var skadad i barnsbörd.

År 1831, när Jonas var avskedad soldat, var det åter dags att flytta. Den här gången gick flyttlasset till Karshult på Strålsnäs ägor.

Enligt läkarattest led Jonas av bråck. Trots det blev han kyrkoväktare samt nattvakt vid Strålsnäs.

Ur Åsbo Sockens hävder 4, berättat av Oskar i Äng.

Sven Perssons svärfar, som hette Kastor, hade varit med i Finska kriget och blivit tillfångatagen men tydligen också frigiven. Han var nattvakt vid Strålsnäs gård. Klockan två på natten skulle han väcka de åtta pigorna. Då skulle de upp att väva och spinna. Han skulle också vakta för eld ock kl 12 sjöng han också sin nattväktarvisa: "Nu är klockan 12 slagen. Gud signe alla gårdens innevånare för eld och vatten.

Jonas son Gustaf övertog senare torpet Karshult. Jonas och Ingrid bodde kvar till hus (bo hos någon). Gustaf avled 1849, endast 26 år gammal av nervfeber.

Sven Persson, som var gift med Kastors sondotter Maja Stina, blev nu torpare på stället.

Jonas dog 1858 i en ålder av 82 år, och Ingrid 1863, 81 år gammal, båda av ålderdom. I dödboken står det att Ingrid varit sängliggande i flera år.

Sven Persson och Maja Stina bodde kvar i Karshult till 1879, då det revs. De flyttade då till Lugnet.

I husförhörslängden står: *Åbyggnader nedrifna, jorden laggd till plogen.*

Jonas Kastor var Ernst Johanssons morfars farfar.

Ernst har berättat om honom för sin son Krister Trygg:

När Jonas blev sjuk och sängliggande vägrade han att ta av sig sina stövlar. Han var tydligen en envis gammal knekt och ville även begravas med dem på. Hur det gick vet vi inte.

Jonas hade också kört dynga på fel vagn, när han arbetade på Strålsnäs gård. För det skulle han få spöstraff. Det slapp han efter många eder och svordomar på den som utlovat straffet.

Torpet Karshult är flyttat till Lugnet enligt Arne Andersson "i Lugna".

De som bodde i Karshult innan det revs flyttade ju till Lugnet. Då tog de väl stugan med sig.

Det finns ingen Dalström som är skriven på torpet Karshult. Torpet finns inte nämnt i husförhörslängden förrän 1831 då Jonas Kastor flyttar dit.

År 1789 kom en stenhuggare, Olof Dalström, från Kolbäck till Boxholms bruk, Ekeby socken. Han bosatte sig någon gång efter 1795 i Dalstorp.

Ur dödboken för Ekeby socken:

Död 1818 11/4 begravd 19/4

Olof Dalström

Född 1747 i Nya Kopparberget, son av skogvaktaren Petter Dalström. Lärde stenhuggeri hos sin bror, var dermed sysselsatt vid Strömsholms canal, der han 1780 gifte sig med nu i sorg efterlevande hustru Maria Olofsdotter. Med henne har haft 7 barn, af hvilka 4 äro aflidne.

Sonen Olof Dalström är stenhuggare i Högsjö. Dottern Anna Maja Gästgifyvarehustru i Ödeshög och dottern Ulrika Gästgifyvare Wallins hustru i Dala. Såsom stenhuggare vid Boxholm hitkommen ifrån Kolbäck 1789 har Dalström uppbyggt och uthuggit många vackra stenar till gagn. Alltid ärlig och gladlynt.

Kanske är det stenhuggaren som Oskar i Äng har berättat om i Åsbo sockens hävder 4?

Hustrun Maja Olofsdotter avled i Dalstorp 1830. Då bodde sonen Olof Dalström i Stockholm.